

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΡΗΓΑ ΠΑΛΛΗΜΗΔΗ 4, ΤΗΛ. 30.297 || ΔΡΥΤΗΣ: Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ || ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΤΩΝ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ || ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1941

ΕΦΗΜΕΡΑ

ΑΡΕΤΕΣ

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ

Πρέπει να ομολογήσει κανείς, πως αν αναγνωρίζαμε, όλοι εμείς που γράφουμε, όρισμένα προτερήματα του Ελληνικού λαού, μας διέφευγε, ως χτές, πολλές άλλες αρετές του. Για η οσκιμασία που επέβληθη στον τόπο μας από τον μεγαλομανή καιμπετίνο της Ρώμης, ήρθε να μας αποκαλύψει όλο το ψυχικό σθένος του λαού μας, την ευγένεια, τη θυσία του, την καρτερία του, τον ήρωισμό του.

Δεν πρόκειται για ένα «εύγε» που λέγεται από χείλια αδελφικά, μα για μια πάγκοινη αναγνώριση. Οι ξένοι δημοσιογράφοι — που οι περισσότεροι, στα πολυτάραχα χρόνια που περνούμε, είδαν πολλούς πολέμους και πολλές κρίσιμες και τραγικές περιπέτειες άλλων λαών — παρακολουθώντας τώρα το δικό μας — μάχεται, να υποφέρει και να νικά, είναι όμοφρονις στις διαπιστώσεις τους. Πρώτη φορά, τονίζουν, αντίκρισαν ένα στρατό να πολεμά με τόση αυταπάρνηση, με τόση άντοχη, με τόσο υψηλό φρόνημα. Γνωστός μου Αμερικανός δημοσιογράφος μου έλεγε, γυρίζοντας από το Μέτωπο, πως ο στρατός μας του θύμισε τις μεγάλες εκείνες σταυροφορίες που αναφέρονται ή ιστορία, όταν τα πλήθη, σπρωγμένα από κάποιο ιδανικό ή μια πίστη, τραβούσαν προς το θάνατο και τη δόξα, με τα τραγούδια στα χείλη. Και ο ξένος δημοσιογράφος μου πρόσθεσε: «Ένας στρατός που μάχεται με ένα τρόπο τόσο εμπνευσμένο είναι αδύνατο να μη νικήσει.» Τον ίδιο έπεινα άκουσα και από τα χείλη Αγγλου μυθιστοριογράφου. «Ο λαός σας, μου είπε, είναι υπέροχος.»

Οι διαπιστώσεις αυτές από ανθρώπους που τους να κατακλύζουν, αποτελούν, η ναμφισβήτητα, τίτλους τιμής. Δίκαια πρέπει να είμαστε υπερήφανοι για το λαό μας, προσπαθώντας να του μοιάσουμε και να γίνουμε αντίστοιχοι του στο κεφάλαιο της θυσίας. Οι μικροεγωισμοί και οι μικροφιλοδοξίες όλων μας, και ιδιαίτερα όλων κατοπιάνων με τον έντεχνο λόγο, δεν πρέπει, από δω και πέρα, να έχουν πια καμιά πέραση. Ας εξαρθούμε και ας εξαγνιστούμε. Ας πάρουμε μέτρο και παράδειγμα, σε κάθε μας πράξη, εκείνους που προσφέρουν τα πάντα.

Έννεα εκατομμύρια άνθρωποι στον τόπον αυτόν κάνουν, τώρα, την ίδια δλοι τους σκέψη: «Θέλουμε στο κομμάτι αυτό της γης που μας έτυχε κλήρος από την ειμαρμένη, να ζήσουμε ελεύθεροι ως κράτος και ως λαός. Αν πρόκειται να ατενίζουμε, πάνω στον ίδιο μας τόπο, οκλάβιο το φώς της μέρας, κάλλιο να καλύψει το σκοτάδι τα μάτια μας.» Κοινή η γνώμη και η ίδια απόφαση για όλους πέρα ως πέρα, άντρες, γέροντες, γυναίκες, παιδιά. Μια πνοή, απ' όσες αλλάζουν την πορεία της ιστορίας και ρυθμίζουν, στο καλύτερο, τις ανθρώπινες τύχες, ατσάλωνει όλες τώρα τις θελήσεις και κάνει πιο ευκολόδεχτους όλους τους απαρνισμούς. Όπως καμιά δοκιμασία δε στέκεται ικανή να μετριάσει την υπέρτατη απόφαση εκείνων που πολεμούν στα βουνά της Αλβανίας — για την τύχη όχι μονάχα της δικής μας γενεάς, μα και για τα εγγόνια μας και τα διαέγγονά μας — όμοια είναι ανάγκη να κρατήσουμε κ' εμείς οι άλλοι στο ίδιο ύψος το ήθικό μας και τη γνώμη μας. Τίποτε δεν μπορεί και δεν πρέπει να λιγοστέψει τον ενθουσιασμό μας.

Ζούμε, από δω μήνες τώρα, πάνω στις κορυφές εκείνες, όπου τα έθνη και οι λαοί ατενίζουν τα πεπρωμένα τους. Μόνο στα ύψη αυτά χαράζουν οι λαοί την πορεία τους. Όταν κιάλας έχουμε στο ένεργητικό μας την ήθηκη αναγνώριση όλων των ελευθέρων ανθρώπων του πλανήτη μας, είναι υποχρέωση μας να φανούμε υπέρτεροι των ίδιων εαυτών μας. Την ώρα που οι ξένοι πλέκουν τον ύμνο του λαού μας, πρέπει εμείς όλοι να κατανοήσουμε τόσο βαθειά τις αρετές του, που να τις εξυψώσουμε σε σύμβολα.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

ΟΥΪΝΣΤΟΝ ΤΣΩΡΤΣΙΑ: Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ ΚΙ' Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Του ΝΤ. ΝΤΑΪΗΚΙΝ

(Με χαρά δημοσιεύουμε την παρακάτω κίνηση του υποστηρικτή του Ινστιτούτου Αγγλικών Σπουδών στην Αθήνα κ. Ντ. Νταϊκιν. Ο κ. Νταϊκιν είναι διασημής ιστορικός και έχει ως τώρα δημοσιεύσει πλήθος μελέτες πάνω σε ιστορικά θέματα, τόσο της πατρίδας του όσο και γενικότερα. Το κύριο έργο του, που έτυχε της καλύτερης υποδοχής από την κριτική, έχει για τίτλο «Ο Target και το παλιό καθίστο της Γαλλίας». Ο κ. Νταϊκιν μας προσέθεσε την τακτική του συνεργασία στο περιοδικό μας).

Είμαστε τόσο συνηθισμένοι στο να σκεφτόμαστε τον ΟυΪνστον Τσώρτσιλ σαν οργανωτή της Νίκης σε δυο μεγάλους πολέμους, που κάποτε ξεχνάμε ότι η θέση του κρίνεται ανάμεσα στους διαλεχτούς Αγγλους δημοσιογράφους και ιστορικούς. Οι μεγάλες εκείνες δυνάμεις του νοού, που για δεύτερη φορά έβαλε στην υπηρεσία της πατρίδας του, φαίνονται σ' ότι πραγματοποιήσε, όχι λιγότερα στα πολλά του βιβλία απ' τη σταδιοδρομία του σαν στρατιώτης, οργανωτής και πολιτικός. Σ' όλη του τη δουλειά ξεχωρίζει

μία καταπληκτική ικανότητα να προπερνάει τις λεπτομέρειες, χωρίς να τις αγνοεί: να συμπυκνώνει την κατάσταση ή ένα πρόβλημα σε βίαιη γλώσσα να φτάνει σε μίαν απόφαση και να σχεδιάζει και να φέρνει σε τέλος μία πράξη, όταν άλλοι, λιγότερο προσηλωμένοι, αγωνίζονται μέσα στα πρώτα στάδια της σύγκλισης. Το ύφος είναι, θέβαια, ο άνθρωπος. Διαβάστε τυχαία οποιαδήποτε σελίδα απ' τα έργα του Τσώρτσιλ και θα σε-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 2)

Το αρχαίο ελληνικό δράμα ΣΤΗΝ ΑΓΓΛΙΑ

Του Ρ. ΛΗΝΤΑ

Κατά τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια οι τραγωδίες του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Εϋριπίδη και οι κωμωδίες του Αριστοφάνη ειδικά άρχισαν επανειλημμένα από την αγγλική σκηνή, είτε στο πρωτότυπο, είτε σε μετάφραση. Οι παραστάσεις αυτές, αν και κάπως σπάνιες, αποτελούσαν σημαντικό γεγονός στον αγγλικό κόσμο της τέχνης, γιατί συγκέντρωναν το διανοούμενο κοινό και έπληρσαν όχι λίγο το σύγχρονο έμμετρο δράμα στην Αγγλία.

Φυσικά, οι παραστάσεις των έργων στην αρχαία Ελληνική έγιναν το περισσότερο από όμιλους μαθητών ή φοιτητών και παρατηρήθηκε ότι η έρμηνεία κλασσικών έργων από νεαρούς έρασιτέχνες χαρακτηρίζεται από μία φρεσκάδα και μία κατανόηση της όμορφιάς του στίχου, που καθώς συμβαίνει και με τα έργα του Σαίξπηρ — αναπληρώνει την έλλειψη πείρας. Πρωτοπόρος στον κλάδο αυτόν έγινε ένας πρώην γυμνασιάρχης του Μπράντφιλντ, του μεγάλου ιδιωτικού σχολείου που είναι κοντά στο Ρήντικ. Θερμός φιλέλληνας και γνώστης της αρχαίας Ελλάδας, ο γυμνασιάρχης διάλεξε ένα νταμάρι στα κτήματα του σχολείου και εκεί ίδρυσε ένα μικρό θέατρο με βάση τις καλύτερες αναπαράστασεις του θεάτρου της Επιδούρου. Εκεί κάθε τρία χρόνια οι τελειόφοιτοι του γυμνασίου παίζουν ένα αρχαίο δράμα.

Καταβάλλεται κάθε προσπάθεια για να δοθεί στις παραστάσεις αυτές η ατμόσφαιρα των αρχαίων Διονυσίων. Ο κήρυκας και ο σαλπικτής δίνουν το παράγγελμα της σωπής με το σάλπισμα και την κροστή: «Εύφημείτε, ο παλιταί!» Ο βωμός του Διονύσου στην ορχήστρα κομπιέ με θυμιαμα όταν μπαίνει ο χορός. Οι κινήσεις του χορού είναι εξαιρετικά απλές και η μουσική, αν και δεν θυμίζει τίποτε το ελληνικό, τονίζει ζωηρά το ρυθμό των λέξεων. Τα χορικά ψάλλονται συνοδευόμενα από τη μουσική αόλων και λυρών, που παίζονται από ομάδα παιδιών με λευκούς γιτώνες. Κατά τα τελευταία χρόνια το Μπράντφιλντ έδωσε αξιόλογες παραστάσεις του Αγαμέμνονα του Αισχύλου και του Ρήσου του Εϋριπίδη. Στον Ρήσο τα λόγια είχαν μία ρεαλιστική ζωρότητα, που ήταν δύσκολο να τα βγάλουν έξω από το μικρό θέατρο.

Στο Πανεπιστήμιο του Κάιμπριτζ δόθηκαν παραστάσεις με περισσότερες αξιώσεις, με τη διεύθυνση του διακεπούς καθηγητή της Ελληνικής κ. Ι. Τ. Σέπιαρντ. Τα δράματα παίζθηκαν σε σύγχρονη σκηνή, με πολύπλοκη σκηνηκή, χορογραφία και μουσική. Δεν επιδιώξαν να αποδώσουν το περιβάλλον των Αθηνών του πέμπτου αιώνα όπως κάποιος παρομοίον τρόπο ένα σύγχρονο θέατρο στο Λονδίνο δεν επιδιώκει να δημιουργήσει το περιβάλλον της Ελισαβετιανής Αγγλίας όταν παίζει Σαίξπηρ. Υπάρχουν κατ' ανάγκη διάφορες γνώμες για την επιτυχία αυτών των συγχρονισμένων έρμηνειών του αρχαίου δράματος, αλλά από κάθε τέτοια παράσταση δεν λείπουν μερικές στιγμές όμορφιάς που μένουν στο νοού μας και συγχρόνως με αυτόν τον τρόπο τονώνουμε το ενδιαφέρον των φοιτητών για την αρχαία ποίηση, όταν τους δίνουμε την ευκαιρία να δούν το αρχαίο δράμα στη σκηνή ή, ακόμη καλύτερα, να πάρουν οι ίδιοι μέρος στην παράσταση. Το Κάιμπριτζ μέσα σε δεκαπέντε χρόνια έπαιξε την Ηλέκτρα του Σοφοκλή, διασκευή της Ορέστειας του Αισχύλου, τις Ορνίθες και τους Βοτράχους του Αριστοφάνη και τις Βάκχες του Εϋριπίδη, με μουσική του Χαίντελ, κατάλληλα διασκευασμένη για τα χορικά. Την παράσταση των Βακχών την έτιμησε με την παρουσία του ο Έλληνας πρεσβευτής στο Λονδίνο και η μουσική έπαιάνισε τον εθνικόν ύμνο της Ελλάδας. Λένε ότι ο πρεσβευτής είπε πως δεν κατάλαβε ούτε λέξη από το δράμα, γιατί όπως είναι γνωστό, στη Αγγλία χρησιμοποιείται η έρασιμακή προφορά της αρχαίας Ελληνικής.

Στην Οξφόρδη δόθηκαν διασκευαστικές παραστάσεις των έργων του Αριστοφάνη, στη σύγχρονη σκηνή. Αλλά το τραγικό θέατρο της Οξφόρδης μήκη στην αγγλική

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 8)

Μακάρια ή νιότη

Του ΤΑΚΗ ΜΠΑΡΛΑ

Μακάρια ή νιότη απ' άγροικα να κατεβαίνει στ' άγγελοκρουσμένα Χρυσόνειρά της ο Ούρανός, νάν της γιομίζει άστροφεγγιά τα φρένα! Και κάθε νέο ήλιοχάρμα, σαν Αγγελος να μπαίνει πρωτοστάτης Μέσα ο βουνίσσιος άνεμος, να εύαγγελιστεί νέα χαρά στο σκηνωμά της. Μακάρια ή νιότη όπου φαιδρή, στους κάμπους, στα βουνά των άρωμάτων, Πετάει μ' άκάματο φτερό, τρυγίζοντας το πενταπόσταγμα των, Ός που μίαν ώρα απ' το πολύ το πλούτος να γιομίσει, όπως γιομίζει Τα χέρια εκείνος που τρυγά, κι όπως τον κόρφο εκείνος που θερίζει. Π' από τον ξέχειλο παλμόν ο γύρος του προσώπου φεγγοβόλος Της λάμπει, ωςά στα στήθη της να σφύξει, όχι η καρδιά, μα ο ήλιος δλος! Που της ψυχής τον ούρανό κανένα δεν της τον ισακιάζει νέφος. Μα πάντα άπάνου του η χαρά στέκει σα μάννα άπάνου από το βρέφος. Μακάρια ή νιότη, κι η χαρά! μακάρια κι η φαιδρή καρδιά της νιότης Που ξευυχτάει στα μάρμαρα και τα σφυροκοπάει με τον παλμό της! Μα τρισμακάρια, στο ζυγό του χρέους τον τραχηλό της, όταν σκόβει: Του μαρτυρίου της το σταυρό σαν άναγαρεύει στη χρυσή της ήβη. Μα τρισμακάρια όταν μπορεί, για τη χρυσή στο δάχτυλό της βέρα, Όλη τη νύχτα να πονεί, να θανατώνεται όλη την ημέρα. Μα τρισμακάρια όταν γευτεί, για το χρυσό της άγιας νίκης κλώνο, Σαν άγια κοινωνία το θάνατο, σαν άγιο αντίδωρο τον πόνο!

ΤΑΚΗΣ ΜΠΑΡΛΑΣ

Ο ΤΣΩΡΤΣΙΑ (Βλέπε σχετικό άρθρο στη σελίδα 2) της υποστηρικτή του Ινστιτούτου των Αγγλικών Σπουδών στην Αθήνα κ. Νταϊκιν (Ιστορικός κ. Νταϊκιν)

Οι όρειβάτες μας στο Μέτωπο ΜΑΡΟΒΑ

Του ΑΛΕΚΟΥ ΑΜΠΑΤΖΗ

Και με σολή από «χακή έρεασ», αντί σόρι και πευκάμιο και με το γυλό στην πλάτη, αντί ασκίδιο, οι όρειβάτες δεν εξαφανίζονται και δεν παραχωρεί τη θέση του στο στρατό...

Και με σολή από «χακή έρεασ», αντί σόρι και πευκάμιο και με το γυλό στην πλάτη, αντί ασκίδιο, οι όρειβάτες δεν εξαφανίζονται και δεν παραχωρεί τη θέση του στο στρατό...

Δεν έβρα πλ σημαίνει κι ούτε μπόρενα από το εξακοσμάτο απ' τους ντόπιους, τ' ένοια Μάρσβα ή Μάρσβα — και τα δύο σωστά. Πρέπει όμως να σημειώνεται...

Δεν έβρα πλ σημαίνει κι ούτε μπόρενα από το εξακοσμάτο απ' τους ντόπιους, τ' ένοια Μάρσβα ή Μάρσβα — και τα δύο σωστά. Πρέπει όμως να σημειώνεται...

Ενώ βαδίζουμε σε ιστορικά πεπρωμένα ΕΝΑΣ ΧΡΟΝΟΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑΣ

Του Γ. Μ. ΜΥΛΩΝΟΓΙΑΝΝΗ

Παλιά καθιερωμένη συνήθεια, χρήση, ώστόσο, κι επιβεβαιωμένη από τα πράγματα, ύποχρεως, στις αρχές κάθε χρόνου, στους εγχώριους...

Παλιά καθιερωμένη συνήθεια, χρήση, ώστόσο, κι επιβεβαιωμένη από τα πράγματα, ύποχρεως, στις αρχές κάθε χρόνου, στους εγχώριους...

Παλιά καθιερωμένη συνήθεια, χρήση, ώστόσο, κι επιβεβαιωμένη από τα πράγματα, ύποχρεως, στις αρχές κάθε χρόνου, στους εγχώριους...

Παλιά καθιερωμένη συνήθεια, χρήση, ώστόσο, κι επιβεβαιωμένη από τα πράγματα, ύποχρεως, στις αρχές κάθε χρόνου, στους εγχώριους...

Παλιά καθιερωμένη συνήθεια, χρήση, ώστόσο, κι επιβεβαιωμένη από τα πράγματα, ύποχρεως, στις αρχές κάθε χρόνου, στους εγχώριους...

Παλιά καθιερωμένη συνήθεια, χρήση, ώστόσο, κι επιβεβαιωμένη από τα πράγματα, ύποχρεως, στις αρχές κάθε χρόνου, στους εγχώριους...

Ένας ποιητής του 18ου αιώνα στην Ελλάδα ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟ ΤΟΥ «ΣΟΥΝΟΥ»

Του ΤΕΡΕΝΤΙΟΥ ΣΠΕΝΣΕΡ

Αιώνες δυνάμεις! Τι ουντρίμ, μια από μακρούς δείχνουν τον καταστρεπτικό δρόμο του χαλαστήριου πολέμου!

Αιώνες δυνάμεις! Τι ουντρίμ, μια από μακρούς δείχνουν τον καταστρεπτικό δρόμο του χαλαστήριου πολέμου!

Αιώνες δυνάμεις! Τι ουντρίμ, μια από μακρούς δείχνουν τον καταστρεπτικό δρόμο του χαλαστήριου πολέμου!

Αιώνες δυνάμεις! Τι ουντρίμ, μια από μακρούς δείχνουν τον καταστρεπτικό δρόμο του χαλαστήριου πολέμου!

Αιώνες δυνάμεις! Τι ουντρίμ, μια από μακρούς δείχνουν τον καταστρεπτικό δρόμο του χαλαστήριου πολέμου!

Αιώνες δυνάμεις! Τι ουντρίμ, μια από μακρούς δείχνουν τον καταστρεπτικό δρόμο του χαλαστήριου πολέμου!

ΤΟ ΚΑΖΟΝΙ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΛ. ΖΕΡΒΟΣ

Στίχοι γραμμένοι από τον Γιάννη Κλ. Ζερβό, την ημέρα που σκοτώθηκε ο πρώτος μάρτυρας του Ναυαγίου, ένας νέος θαλασστής, ΤΟ ΚΑΖΟΝΙ, σε άγωνα για ζήτημα εκκλησιαστικό...

Στίχοι γραμμένοι από τον Γιάννη Κλ. Ζερβό, την ημέρα που σκοτώθηκε ο πρώτος μάρτυρας του Ναυαγίου, ένας νέος θαλασστής, ΤΟ ΚΑΖΟΝΙ, σε άγωνα για ζήτημα εκκλησιαστικό...

Στίχοι γραμμένοι από τον Γιάννη Κλ. Ζερβό, την ημέρα που σκοτώθηκε ο πρώτος μάρτυρας του Ναυαγίου, ένας νέος θαλασστής, ΤΟ ΚΑΖΟΝΙ, σε άγωνα για ζήτημα εκκλησιαστικό...

Στίχοι γραμμένοι από τον Γιάννη Κλ. Ζερβό, την ημέρα που σκοτώθηκε ο πρώτος μάρτυρας του Ναυαγίου, ένας νέος θαλασστής, ΤΟ ΚΑΖΟΝΙ, σε άγωνα για ζήτημα εκκλησιαστικό...

Λιοντάρια της Ελλάδας

(Αναγνώστες μας υπακούμε μες έστελα από το Μέτωπο το παρακάτω ποίημα, που μελοποιήθηκε από τον Γιώργο Καραγιάννη και διδάχθηκε στο λόγο του. Το δημοσίευμα με χαρά, έλα έπισημολογημένο στο Εθνικιστικό που έπισημολογήσε κά νάτα της 'Ελλάδας ο σημερινός άθροισμα του έθνους).

Άγαπητά «Νεοελληνικά Γράμματα», Σας υπάω ένα τραγούδι - το οποίο μελοποίησα και το τραγουδάει ο λόγος μου. Έχω καιρό να σας στείλω κάτι, αλλά δε σας ξεχάσα. Και να ή άποδειξη: Έρχεται από μια άποιακή γωνία της Ελλάδας:

ΣΤΡΟΦΗ

Αντρείμενοι γοργά προχωρούμε ένομένοι σαν ένα κορμί. Παληκόρια στη μάχη βά μπούμε με μια άγάπη τρανή και θερμή (δς).

Κι αν μάς δέρνει ο Βορριάς κι αν μάς δέρνει κι αν παγώνει ο χιονιάς κι ή βροχή από πέρα ο άγέρας μάς φέρνει τη γλυκεία των γονιών μας ευχή (δς).

Την ευχή που τη Νίκη η μάς δίνει κι 'Ιταλιάνος κανείς δε θα μείνει.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Λιοντάρια της Ελλάδας άτρόμητα πουλιά, τών μπράβων της καντάδας να πνίξει τη λαλία. Στην 'Ηπειρο θα μπούμε, στα Δώδεκα Νησιά και θα λειτουργήσομε σ' ορθόδοξη εκκλησία.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ

Κι αν περνούν μαυρισμένες οι μέρες κι αν βαρεία το κανόνι άντχει κι αν σφύριζον όβιδες και σφαίρες κάποια άντρεία άπομένει ψυχή (δς).

Μιά ψυχή που ποτέ δε δειλιάζει δε φοβάται ποτέ, δε λυγιά και σε στήθεια γενναίων φαλλάζει για να φέρει τη Νίκη γοργά (δς).

Είν' εκείνη που δ' Έλληνας κλείνει κι 'Ιταλιάνος κανείς δε θα μείνει.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Λιοντάρια της Ελλάδας κλπ. ΒΑΣ. ΤΗΒΕΝΝΟΣ Υπαξιωματικός

Στους πρώτους τιμημένους νεκρούς μας

Με την ψυχή μου σπορνικά σκυφτή, Στους νικόκαρτους τους τάφους σας άπνω, Μνημόσυνο ευλαχικό σας κάνω, Χύνω σπονδές τ' άσκήρα μου, τ' ά διαλεγτοί.

Σας έλαγεν ο κλήρος κι ή τιμή παιδιά, Νά δώσατε τ' άλάνθιστα σας νεϊάτα Στης Δόξας και της Λευτερίας τη στρατά, Σεις πρώτοι, μ' άγια φλόγα στην καρδιά.

Μέσ' στην ψυχή μου, σας δοξάζω, σας τιμώ, Γιατί κεί μέσα γίγινε τ' Νάο σας, Και να ήμνησω τον παύωρο, το χαμό σας, Σεινά, λεβεντινοί μου, έγω, τ' οχτώ.

— «Γιά πάντα θα σας κλείω στην καρδιά» — 'Υπόσεται ο / σάς και σιγκολαί. Κι ή 'Ελλάδα μας εδύναμονε σας λέει: — «Σε σας χρωστό τ' άλευτεριάς».

ΠΙΠΗΣΤΑ ΝΙΚΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗ

'Αθήνα, 12-12-1940

Απόφαση του Κεραμιτσίου τών τάφο τ' όσ' 'Αθηναίον ήπάα, άπέταρο, από τ' άκρό τώρησε σάν πόλεμο.

Σαράντα άντρες είμασαν

(Δημοσιεύουμε παρακάτω, αν ένα νεοελληνικό χρώμα για να καταδείξει τ' αντοχή των στρατιωτών μας, τ' όσ' άκείνοις αθάνατους στίχους, που έγραψε ένας θαλασστής τραυματίας, έπισημολογήσε μονάχα τ' άθροισμα του καίμηνου).

Σαράντα άντρες είμασαν, δύο μέρες πολέμοιοσαμε ολόκληρη φεραρχία. Σαράντα θαλασσοπούλα είμασαν στην άράδα μ' ένα άνθυπολογιστή απ' την Παλιά 'Ελλάδα.

Κείνος μάς έκανε καρδιά: «Παιδιά κανείς μη στέκει Κοκκίνισε ή κάννη μου, τ' ολυγέρ ντουφέκι.

Κι ο διμοιρίτης φάναζε: «Παιδιά μου ψοφάριμα να πύσωμε τους 'Ιταλούς, όλη τη μεραρχία».

Κ' εκεί που ανεβαίναμε μιά ράχη σάν μαχαίρι, μιά σφαίρα ήρθε έχθρική, μού τρήσε το χέρι.

Ο διμοιρίτης ήταν κεί μού λέγει: «Τι έχεις πάθει; Κέρ διμοιρίτη γλύστρησε και μ' έσκια' ένα αγάθι».

Τότε ένα άλλα κάναμε και βγήκαμε στη ράχη. Μέσ' στον 'Αίο ο 'Ιταλο σάν νάταμε βατράχοι.

Στην κορυφή έβήκαμε σάν δέν ένα μέτρο κοκκίνισε τ' ό πόδι μας άπ' τ' όχθρο το αίμα.

Το χέρι έγινε καλά, θα ξαναπάω πίσω για τ' ός πατρίδας την τιμή να ξαναπολεμήσω.

Τραυματ. ΝΟΤΗΣ ΚΛΕΟΜΕΝΗΣ

Το κάζονι

Πού είναι, να το άσπαστώ, το πρώτο το αίμα; Τό χόμα του, για να το προσκυνήσω; 'Ω, πόνος, ω γοργά! το πρώτο 'ναι αίμα Τ' άκέριο, τ' ός 'Ελευτεριάς, χυμένο. Νά κλάψω; Νά χαρώ και να σκυρτήσω; Νά Βοσκαρούδι, στα βουνά τραγουδιες, Και μάτια δέ γυμνάστικες στην πέτρα, Κι' όχι 'επ' ό ές σ' άρματωνε πολιτισμένο, Μά γ' ός λιθάρι, τ' ός Δαυίδ ή, υπάλα! Κι' είχανε εκείνοι, άπέραστα από βόλι, Τά κρήνη τ' οπλική και πέφτει, 'Ω πρώτε τέλει μάρτυρα τ' ός πίστης Κι' άγής 'Ορθοδοξίας στο άπλό νσί μας!

Νησί μου! να χαρώ μού πρέπει τώρα! Μάρτυρα κι' 'Ηρωα τραγουδιού σου πρώτο! Βουνά, βουνά πιά λύτερα, κι' αν έστε Πατιμένα απ' τ' ός Δάντη την ανάγια Φυλή κι' άνομη! Λύτερα Βουνά, μου Δέ θάχω πιά βροχιά, τι το παιδί σας Μέ θάλασσας παιδιά κι' άντρογυνοίκες, Πού τα μπουλάκια του βακρυλογόντας Κόττας, με τ' ός ψυχής τους τ' όλο μου, Τό δυνατό κι' άθανότα, προβήκα.

Ευλογημένο νάινι το αίμα τ' άγιο, Τ' ός Λευτερίας το πρώτο. Κι' από τ' ός Σαλιτζιού ή μ' ή ψυχή τ' ός νικητήρια, Κι' όχι στού πνέματος μόνον τ' ός αίρα, Μά και σ' ός γ' ός, τ' ός φώς και τ' ός ήμέρα, Στο κλάμα τ' ός δικό μας ποτιμένο, Αίμα ιερό και τρισευλογημένο, Αίμα σάν τ' ός παιδιού μου κι' άδερφού μου, Αίμα δικό μου, π' άνεβαίνι τώρα Με το δικό σου φύραμο, άγιο αίμα Τ' ός Φυλής, που ζει ξανακαιωμένο, Στο φτωχικό μου κι' ήσυχό νησάκι, Αίμα μαρτυρικό και δοξασιμένο, Πάρε μας στην ίερη κι' άπλη σου δόξα Κι' ός τ' άγιο φώς σου άνεβάσε μας.

«Ω! άπλό βοσκόπουλο, παιδί βουνισίο! Σύμβολο ιερό 'ναι κι' άψηλή μιά γάρη. Για μάς στολμένη, ο θανάτος σου! 'Αμοσε άμνή! όδρο που μάς λυτρώνα, Για μάς τ' ός σκατωμού σου είναι ή θυσία. 'Ω ιερό βοσκόπουλο άπ' τ' ός τάγμα Τ' ός Δαυίδ! κάνει έξ άξιο ο θανάτος σου Πολεμιστή και μάρτυρα τ' ός γένους, Τ' ός 'Εκκλησίας άκόμη, και μεγαλύνα.

«Απ' ός νησιώτη, άνναφρέτ' ός άγέρα, Πού σ' ός κορφή μας πνέει, σε όψωνα Κορώνα τ' ός Νησι τρισάξια τώρα Σητημένη στα βουνά του, που πυργώνει 'Τ' άπ' ός τριπύχου του π' ά στού 'Αίγατου Τ' ός 'Ελληνικό — ός τ' ός λέει ή αίαία άλήθεια Τ' ός θάλασσα τ' ός 'Ελληνικό πάντα Αίγαίου.

«Ω σύμβολο ιερό! Δαυιδική μας Πολεμιστή και μάρτυρα! Καραούλι, Με βοσκικότο τ' ός ράβδι, σε βλέπω Στά ιερά κορφοβούνια τ' ός Καλύμνου, Σάν 'ινδαλα άξιο, ιεροδοξασιμένο, Σύμβολο τ' ός Νησιώτικης ψυχής μας, Τά βουνά ευλογημένα, που χαρίσαν Τ' ός πρώτο μάρτυρά μας, Κι' άξιο άς σιλεί Με τ' ός χαρά τ' ός κλάμα κι' ή περηφάνια.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΛ. ΖΕΡΒΟΣ

(1) Έκεί από τ' ός πολλά μορλόγια, που τ' ός έπισημολογήσε ο Κεραμιτσίου, που τ' ός έπισημολογήσε ο Κεραμιτσίου, που τ' ός έπισημολογήσε ο Κεραμιτσίου...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΝΗΣΗ ΣΤΗ ΘΥΣΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΑΘΑΡΜΟ

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΒΑΣΔΕΚΗ

Τώρα ανεθήκαμε, στο προσκήνιο. Ίσαμε τώρα είμαστε θεατές των τρομαχτικότερων επεισοδίων της ιστορίας. Αδιάφοροι, θέθαια, θεατές δε μέναμε, μιτε παθητικοί δέχτες έντυπώσεων και τρομοκρατημένοι νοσταλγοί ειδυλλιακών μορφών ζωής. Οι αντίλαλοι της τρικυμιαμένης Εύρωπης φτάνανε ίσα με μιά και μιά συγκινούσανε κατάθετα. Προκαλούσαν μέσα μας συμπάθειες κι αντίπαθειες και στοχασμούς για την τελική, τη σωτήρια κάθαρση. Καλλιερώντας ήσυχα κι ειρηνικά τον κήπο μας, ξέραμε πώς δεν μπορούμε ν' ανόισουν τα λουλούδια του πρίν ή θύελλα κοπάσει κι άνας τεύλει πάνω απ' την ξεσκισμένη, αιμόφυρτη και πονεμένη ανθρωπότητα θερμό; και φωτεινός ο ήλιος του Ανθρωπισμού και της Δικαιοσύνης. Αντίκρυ στο θέαμα της αναταραγμένης Εύρωπης δεν ήπραμε ποτέ στάση χαιρέκακου κι ατάραχου σαδισμού. Γαλήνιοι και ξένοιαστοί σαν Έπικουρείοι δεν είπαμε. «Ήδη την θάλατταν — την τρικυμιαμένη θέθαια — από γής δραν». Αντίθετα, ανήσυχτοι κι εμπίσθητοι παρακολουθούσαμε όσα φοδρά γύρω μας συυθαίνανε. Προσμέναμε την αγωγή ενός καλύτερου αβριου, με τη συναίσθηση πώς, άπασχολημένοι στα ειρηνικά μας έργα, το προτομάζαμε...

Όμως, ο παρανοϊακός δαιμονάνθρωπος, πού δυναστεύει από καιού τη χώρα του, ζήλασε την ήσυχη απόμωσή μας. Διεισπραμένο και ψυχαρωστό πλάσμα, κυβερνημένο από την ψύχωση του υπεράνθρωπου, νόμισε πώς κρατούσε σαδιστική, μεροληπτική στάση μπροστά στον πόνο των λαών, που τερλαινόσσε. Καί κάποτε, μιά μέρα, άπροφάσιζε να μιάς τιμωρήσει. Πρώτα μιάς άπείλησε. «Υστερα, όμως, μπροστά στη άσσοθή άταραξία μας, μιάς έστειλε το άπερίφραστο, το άνέκλητο μήνυμα της ύποταξης. «Ο δθθεν υπεράνθρωπος, μιάς πείσσε, με τη θέληση της δύναμής του. Έμεις όμως, οι θεματοφύλακες της γνήσιας ανθρωπιστικής παράδοσης, αντίτάξαμε στη θέληση της δύναμής, τη θέληση της ύπαρξής και της λεύτερης ζωής. Ένα μεγάλο δχ: ήτανε η άπάντησή μας, όμοφωνα θγαλμένο απ' τα άσθη της άναχακτημένης μας ψυχής.

Στην άπειλή αντίτάξαμε τη μεγάλη άρνηση. Άντιμεώπισαμε τη σκληρή πολιτική πραγματικότητα με θάρρος κι εύψυχία... Δεν τρουάξαμε μπροστά στον άγχο του έπιδρομέα, με μιλώντας τον θανάσιμυ δρθωθήκαμε άπέναντί του λιόνταρψυχοι, για να του άναγκάισουμε τη λιτόψυχη άρνη του. Προχωρήσαμε άδίσταχτα στη μίση της πολεμικής άκηνής, γίναμε η άφορη άπεισώχτει ένα απ' τα κρισωότερα επεισόδια του πανκόσμιου δράματος, εκείνο άκρίβως πού θα άδηγήσει στην εύτυχισμένη έξοδο, στο μελλούμενο καθάρμο... Δένάτο, ρωμαλεό με άμας το ένοσιχ, της έθνικής μας πολιτιστικής άποσυντήρησης μας έφερε στην άμυνα, στην ήρωική άντίσταση. Κι αυτή μιάς άποκάλυψε τις μεγάλες μας άνίστατικές δυνάμεις, πού, τροφοδοτημένες από τον πόνο για την άδικη έπίθεση, από το άναίσχυμο μίσος έστιατο στο δόλιο κάπαχητή, μιάς δώσανε φτερά για το κινήγημα και τον δλεθρο του άχτρού στο έδαφος του. Άποκάλυψε με συνάμα τη σάπια, θείλη και έσθθηρη ψυχική άσθα του μεσοκραστικού καισαρισμού και ξεσκίσαμε μπροστά στα μάτια του έκπληχτού για την ήρωική μας στάση κόσμο, το άσέληγο και φαταχτερό του προς σκαπέο. Αρχίζει γι' αυτό ο κόσμος γύρω μας να τονίζει έγκωμιαστικά, διθυραμβικό το χροκό της κάθαρσης. «Ω! η ανθρωπότητα αρχίζει να έλπίζει. Σίγουρα θα καθάρθει» δε θα είναι μικρή η σύμβολη της μικρής Ελλάδας στο μεγάλο, άπανίερο τουτό έργο.

«Ο πόνος γι' την άδικη έπίθεση, γέννησε τ' άπεράστο μίσος ένάντια στον άδιάνοστο δυνάστη και την άειτάκλητη άπίφωση να του άντισταθεώμε άς το τέλος, άς τον ένα, «Ο πόνος και το μίσος άναμολέψατε την ψυχή μας άς τα τρίαθάβ της.

Ευπήσανε την ιστορική μας μνήμη. Κι απ' αυτή κι άχι μόνο απ' το ένσιχτο της έθνικής άποσυντήρησης, ηγίασανε τα γόνιμα κίνητρα προς τη Μεγάλη Πράξη και τη μεγάλη όμοψυχική έκδήλωση της 28 'Οκτωβρίου. Η λαχάρα για μιά λεύτερη ζωή κι η θάθειά άγάπη στην Πατρίδα μας, τονώνεται απ' την πλουσιότερη, εύγενικότερη και ανθρωπιωτικότερη πνευματική κληρονομία. Με το πολεμικό έγερτήριο της 28 'Οκτωβρίου, κάναμε μιά δημιουργική άνταπόκριση στα περ. άμένα μας, μακρυνά και κοντά.

Υπακούσαμε στη φωνή του ένδύων προγόνου μας. Δεν τούς μελήθησαμε για να τούς μισηθώμε στην όμιλία και στη σκέψη, ή να δώσουμε τίτλους εύγενείας και καταγωγής στην, έστω και άγνη, στείρα ύπαρξη μας, μιά για να πείξουμε με μόνον. σάν άδύο. Θανάσιμα μισώντας και ψυχομένα πλεμώνας, ύπερασπίσαμε για μιά φορά άκόμα τον άγχο κι έερδ τριτοθάχο, πού λέγεται 'Ελλάδα κι όπου θλάστρε το κανέμορφο λουλούδι του άρχαιοελληνικού πολιτισμού. Γινήκαμε ο άκατάλυτος κωκτοθραύστης έπου σπάσανε τα κόματα των νεοσθραβικών όρνθων. Στην 'Ελληνική 'Ιστορία προσέτασε κι έμεις την έπική σελίδα μας. Αντάξιοι γιοί δόξασμένων προγόνων, με κάτφορη τη μνήμη μας απ' τα τρωπαία τους, όποθε άντήλασε τη δύναμη να στήσουμε το δικό μας έσθη, μίλλο τρόπο, δικαιονόμαστε άπέναντί τους και δικαιομάστε λεύτερα να ζήσουμε και σαν αυτούς, θμνος και έγκώμια και θαυμασμούς να προκαλέσουμε, άκόμα και καινούργια έπη να δημιουργήσουμε. «Δημιουργικός Ιστορισμός», λοιπόν, ρυθμίζει τον άγχο μας και τη ζωή της ήρωικής νεμιάς, πού τον άνάλαζε.

Άκόμα κι απ' την πιο πρόσφατη την πιο κοντινή πνευματική παράδοσή μας θυνάινε το μεγάλο τουτό διδάγμα. Όλαστρο άγεδόν η νεότερη ποήση μας διατρέχεται απ' τη θεμική άγάπη στην πατρίδα, ύποθάλλε, το θαυμασμό σ' όσους άνωίστηκα για τη λευτεριά της. Διακλαδώνεται σ' έγκώμια του πατρίου φυσικού τοπίου, σ' ύμνους των ανθρώπων του, σε παιάνας κι έπινίκους. Η Πινδαρική κι Αισχυλική παράδοση συνάχίζεται με το Σολωμό και το Βαλαωρίτη, με τον Παλαμά και το Μασίλη. Όλοι τους τίσθηατα άγνης πατριδολάτρειας ύποθάλλουε και ή.

Τζουε το μεγάλο χρέος της θάθειας προήλωσης στο πατριο έδαφος κι της θυσίας στις κρίσιμες της ιστορίας ώρες. Τότε, πού η πραγματική 'Ελλάδα πάει να γίνει ένα με την έδαση 'Ελλάδα... Τότε πού μέσ' απ' τη δοκιμασία του πολέμου, — έτσι όρίζει «ο νόμος της έτερογονίας των σκόπων» — σφυρηλατείται η νέα της μορφή, πού λαμπερή και πύο καθάρη. Κι αυτός άκόμα ο ήδονιστής, σκεπτικιστής κι άσυγκίνητος άπο κάθε ήθικό μεγαλείο Κάθαφης σ' ένα τρυ ποιήμα μ' έπιγραφή γραμμένη στη γλώσσα του άχτρού, θαμμάζει όσους έκστομίζουε τη μεγάλη άρνηση — η σπαήήήήήή — κατά τις κρίσιμες ώρες της ζωής τους, είτε άτομα, είτε έθνη είναι προσπαθώντας να εισθώει στην έναγώνια ψυχολογία τους:

Σέ μερικούς ανθρώπους έρχεται μιά μέρα πού πρέπει το μεγάλο Ναι ή το μεγάλο Όχι να ποινε. Φανερώνεται άμέσως έτοιμο μέσα του το Ναι. Καί λέγοντας το πέρα πηγαινε στην τιμή και στην πεποιθήση του.

«Ό άρνηθείς δεν μετανοάινε. Άνρωτιούταν πάλι. Όχι θα ξαναέλεγε. Κι όμως τον καταθάλλε. Αυτό το Όχι, το σωστό, εις όλην την ζώην του. Όχι μερικοί άνθρωποι έκστομίζανε μιά μέρα το μεγάλο Όχι, μιά όλακερο το Έθνος, σύσσωμο και ύψυχο κραύγασε το μεγάλο Ναι της θυσίας.

Η μεγάλη τούτη προζδοκία, νιγατώνει την όρμη μας και μέσα μας τονώνει τη διάθεση γι' άγώνι άνένδοτο κι άλύγιστο, με την παφρόνηση στο θάνατο. «Ο θάνατος δε μιάς τρωμάζει... Τον άντιπρούζουε με το χαμόγελο στο πρόσωπο. Όλοι γερο, άντρες, γυναίκες, νέοι και παιδιά. Κανένας δε λογαριάζει τη ζωούλα του, κι ο πιο άτομιστής κι ο πιο δειλός, μπροστά στην καινή σωτηρία. Τα νεύατα, μεθυσμένα απ' την ήρωικη πολεμική άτμόσφαιρα, πάνα άσυγκράτητα να πραγματοποιούν τ' όραμα της Νίκης. Άψφουζο θάνατο και δείχνουν έτοιμο μέγεθος της άδυναμίας της νεοίτης άκνης και ρώμης. Περαινονε ναρούμενοι όσοι πολεμούνε κινήμενοι απ' το ήθικό χρέος της θυσίας για το σύνολο και μάλιστα για ένα σύνολο, πού σαν βιολογική κοινωνική

και πνευματική ύπερατόμική πραγματικότητα, λέγεται 'Ελλάδα. Όμοια χαρούμενα, με τη διαφορά πώς μελάγχολα χαμογελούν, πεθαίνουε κι όσοι άπο μικροί δεν πιστέψανε σε τίποτα, όσοι πρόωρα μολεύτεκαν απ' το μικρόδιο του μηδενισμού και της 'Ηγησιακής φιλοσοφίας, οι άπο ίδιουσυγκρασία πείσθηάνατοι. Πολεμώντας για την 'Ελλάδα, πιστεύουε για μιά στιγμή στο «έδον» της άυτόνομης ύπαρξής της μέσ' στον κόσμο, άγκαλιάζουε σαν τον Μασίλη τ' άραιότερο ιδανικό. Άπ' τούς πολλούς θανάτους διαλέγουε τον άραιότερο. Πεθαίνοντας για την 'Ελλάδα, νοιώθουν τη χαρά της άληθινής έθανασίας. Άτράχα και πρόθυμα δέχονται το παγερό φίλημα του Χάρου. Η πνοή τους σθήνει με τη διακήρυξη της πίστης στο «πρέπει» της άτομικής θυσίας στο θώμο της αιώνας. 'Ελλάδας, καθώς ο ποιητής το διαλάλης:

«Άς έρθει ο Χάρος, σε ξανθούς κι άζάρωτους κροτάφους, το κρύσταλλο του δάχτυλο ν' άγγίξει τώρα πρέπει.

Πεισθάνατοι σήμερα είναι όλοι οι Έλληνες. Ηρωικά άντιπρούζουε το θάνατο και χαρούμενα ρίχονται στην άγκαλιό του. Άποφασισμένοι είναι ή να νικήσουε ή να πεθάνουν. Όλοι έχουν ύψωθεί ως τη μηδενιστική άρνηση της ζωής, όπου μπορούν να φεάζουν οι άγιότρευτα έρωτεμένες με τη Λευτεριά έλληνικές καρδιές. Άρκει να σώσουν έτσι το έλληνικό νόημα της ζωής, πού είναι όλο λεθενια κι άντρεία, άσίγαστο πόθο της λευτεριάς κι έκλογη της θεληματικής ήρωικής άνυπαρξίας περά της δουλωμένης ύπαρξής.

Την ήρωική τούτη αντίληψη της ζωής, πού δικαιοώνει την ύπαρξη κάθε λεύτερου ανθρώπου, όπου γής, έχουν χρέος να κηρύξουν όσοι πνευματικοί μας άνθρωποι μένουσ στα σμετόπισθεν. Ν' άμολήσουε την άνεμική των λόγων τους, για να φάσουε στα πέρατά της γής. Τι είναι όμως η άνεμική των λόγων; Η πνοή μας είναι, άπανάει ένας Γάλλος διανοητής, απ' τούς πιο άνθρωπιστές: «Όχι όλοι οι λόγοι, γιατί είναι και λόγοι τεχνητοί κι άντιγραμμένοι, πού δεν κάγουν ένα με

τον διηλητή, με οι θάθειοι λόγοι, οι κραυγές... Στην ανθρωπινή κραυγή νοιώθουε την άναθρωστική όομή της πηγής. Η κραυγή θγαίνει άπο μέσα μας. Σάν παιδί είναι ζωντανή... Η κραυγή φτάνε μακρυνά και προσκαλεί την άλήθεια παντού όπου θρίσκειται η κραυγή συνάζει την κραυγή». Η κραυγή πάει ν' άνασταίωση: τις συγγενικές κραυγές. Άπλόνεται ζών έκκληση και έμπατήριο, σαν λαχ ή και προσκλητήριο. Γυρεύει τη βοήθεια και προσμένει την έπιδοκιμασία και τον έπαινο. Γγαίνει χαλκόφωνη και σταθερή απ' το λαϊμό πού όπουλα και δολερά πάει να πιξεί ένα άπραχτικό και μεταθωμένο χέρι. Υπαγορεύεται άπο τον πόνο, τονώνεται άπο το μίσος και κορυφώνεται στην δέξωφνη κάτταρα. Η έκφραση των πνευματικών ανθρώπων μας άς είναι μιά όργισμένη, θαθύλαλη κραυγή. Πού να διαλαλεί το δικικό μας στην ύψηλο, πού να ξεσκεπάζει τη θαρραροσύνη του άχτρού και πού να σαρκάει την καμποτική νοστροπία του. Καί σύγχρονα άς κηρύξουε στο έσωτερικό μας μέτωπο, άχι μόνο την έγκρατέρηση μπροστά στο δένά του πολέμου, μιά και το θανάσιμο μίσος ένάντια στο μουσολινισμό και στο όμοσασκόμο του έκπροσώπου. «Δίχως το μίσος άνόητος είν' ο πόνος, λέει ένας Ιταλό ποιητής ο Λεοπάρντι... Στις πονεμένες μάνες άς θρον-οφονάσουε τους νευρωμένους σίχους του Γρυπάρη:

«Άγριες μανάδες σφύρετε πεζούρα και καθάλλα εκεί όπου μ' αίμα ο κύρως εχθρών τον κάμπο τρέφει.

Και μέσ στη σύμμιχτη θουή το αίμα πού άκόμ' άνίξει μίση με το μεθού του στα θρέφει σασ άς μείθει να πιάσουν ρίζες και ριζές στών σπλάγγων τους τα θάθη. Πι να τούς κάμει όσο ήπιανε γάλα απ' το ρογοβούζι; είναι το γάλα σας νεφρ κι αίμα ή ψυχή γυρεύει. Δράκο άν δεν φάει δράκοντας θεριεύει; δεν θεριεύει...

Τολιμά να δραματιστώ το μελλούμενο, στέρω και εθού θάδισα της ανθρωπότητας; Οι θύελλες άέχουε κοπάσει κι οι θουρκωμένοι σθρανοι θάνα έξαστρο πιά. Μέσ' απ' το καινή του πύλμου οι σuneiθήσεις θα θγούν μεταμορφωμένες, λατικαρισμένες, μεταστραμμένες στον άναθρωπισμό ώμοιες για την έδα της αιώνας ειρήνης. Οι ματωμένες αντίθεσεις θε να σμείξουν κι οι δέξυτα έθνικοί άπαγωνισμοί υπορεί να άσθθουε σε μιά άνώτερη οικονομική και πνευματική πραγματικότητα, πάσανωνική και δική. Οι νικητές θα φιλιώθουε ίσως με τούς νικημένους, με την κραυγή της άμοιθίας συνγγνώμης. Ο Διοσυσιασμός των πολεμικών παθών θάγει μετουσιωθεί στην Άπολλάωνεια χαρά της παντατεινής Ειρήνης. Καί τότε το Δελφικό όραμα του Σικελισού άπάλλανμένο άπο κάθε μιλτικισμό. Ίσως να γίνει συγκεκριμένη, χερσιαστή πραγματικότητα. Γά έθνη ίσως να ξαναγυρίσουε στην πνευματική υπητέρα τους, την 'Ελλάδα, για ν' άνιτήσουν δύναμη απ' την έπικοινωνία με το γνήσιο ανθρωπιστικό της πνεύμα. Καί για να τιμήσουν την 'Ελλάδα πού το διαφείτρε με σκληρές αίματρες θυσίες, ίσως να στείλουν τούς πρέσβεις τους σ' απ' την στούς Δελφούς, για να θεμελιώσουν την οικουμένη, την έζτω έρωπαική, Άμφικτιονία των Έθνών. Οι Δελφοί θα γίνουε ξανά «ο δμοφάτης της γής», όποθε άποκαλυπτικά υπορεί ν' άντιλαλήσει το νέο μήνυμα του πανανθρώπινου ξαναγεννημού και ν' άπλωσει άς τα πέρατα της Οίκουμένης, σε νόμος της ζωής και ήθικός κανόνας. Το τρωπαίο της ανθρωπίνης ταπεινώσης, της καταφύθιας, να μην άκουστεί ξανά πλεγμένο απ' το θραμβικό παιάνα της άφρανής ρόθιης αήγης.

ΓΙΩΡΓΟΣ Α. ΒΑΣΔΕΚΗΣ

Εκκλησία της Κωνσταντίας